

גיליון מס' 172 | פרשת אמור (בח"ל קדושים)
תשע"ו שנה ד'

גליון זה יו"ל לרפואת האשה
אסתר מרים בת חיה לאה
הזקוקה לרחמי שמים מרובים
בתושח"י

דברי שי"ח

ממרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

פשט על הפרשה

"וכי תזבחו זבח תודה וגו' ולא תחללו את שם קדשי וגו'" (כב, כט, לז).

צ"ע למה הכניסה תורה דין חילול ה' אחרי פרשת תודה ומה ענין זה לזה. וי"ל ע"פ המדרש (משנת ר"א פ"ז) מפני מה ענש הכתוב ביותר לכפויי הטובה מפני שהוא ככפירה בעיקר ושם כשהיו אבותינו במדבר לא כעס עליהן הקב"ה אלא על כפיית הטובה, והנה ארבעה שצריכין להודות הוא הכרת הטובה שעליהן להכיר שהקב"ה הטיב להן ומי שאין לו הכרת הטובה אין לך חילול ה' יותר מזה שכאילו שאומר שאין להכיר טובה להקב"ה על חסדיו שעושה לנו ובמדרש שם אין לך שקשה לפני הקב"ה יותר מכפיית טובה.

"וספרתם לכם וגו'" (כג, טו)

נשאלתי למה בספירת הימים סופרין בתחלת היום, היום יום א', משום תמימות ובשבועות סופרין בסוף השבוע והו"ל לספור בתחלת השבוע היום יום אחד בשבוע הראשון וכמו"כ ביום הח' הו"ל לספור היום שמונה ימים שהם שבוע אחד ויום ראשון שבשבוע השני. ונראה שהטעם דבימים כתיב תספרו חמשים יום הספירה בתחלה ובשבועות כתיב שבעה שבועות תספר לך הספירה בסוף כשתגיע השבוע תספור שנשלמה שבוע.

(טעמא דקרא)

עלי שי"ח

ביקור הראב"ד הגר"מ שטרנבוך שליט"א בבית רבינו בערב פסח

מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א: מה נשמע?

מרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א: ברוך ה'. זה דור קשה אין לך יום שאין קללתו מרובה משל חבירו, נזמרים עם משהו אחד מיד מתחיל משהו אחר.

מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א: אין לך יום שאין ברכתו מרובה משל חבירו, כשיושבים ולומדים.

במערכה על 'בני ישראל' מהודו הייתי אצל אביכם הסטייפלער שפעל בתוקף לגדור את הפרצה, ואז עוד היה מדובר על ספק יהודים, אבל היום רוצים להעלות לארץ כאלו האוחזים בדת הנוצרית ממש הנקראים "יהודים נוצרים".

אנחנו צריכים לקיים "מאויבי תחכמני מצוותך" - ללמוד מהרשעים את דרכי המלחמה. החפץ חיים אמר "הם עובדים על השקר בדרך אמת, ואנחנו עובדים על האמת בדרך שקר".

מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א: "עקבתא דמשיחא".

מרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א: הגר"ח מזווארז'ין זצ"ל פירש מה שנאמר בסוף המשנה בסוטה "אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים, שזהו קל"ה בפני עצמה, שבדור עקבתא דמשיחא יראי ה' יתיאשו וירפו ידיהם מללחום מלחמת ה' בחוטאים, עד שלא יהיה על מי להישען אלא על אבינו שבשמים.

מרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א: צריך להביא את משיח.

מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א: מוצאי שביעית עדיין לא נגמר, "במוצאי שביעית בן דוד בא" (מגילה י"ז ע"ב).

מרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א: "עבר קציר כל"ה קיץ ואנחנו לא נושענו". (ירמיהו ח, כ').

מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א: לפי הסימנים של הגמרא בכתובות, המשיח צריך כבר לבוא.

מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א: מוארן הספרים גמרא כתובות, והחל להקריא את דברי הגמרא בדף ק"ב ע"ב "אמר רבי זירא אמר רבי ירמיה בר אבא, דור שבן דוד בא קטיגוריא בתלמידי חכמים".

מרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א: ברמב"ם מכתבי יד עתיקים מוסמכים מובא, שלפני ביאת משיח עתידים לבוא נוצרים וישמעאלים לארץ ישראל.

מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א: "עתידין כל איני סרק שבארץ ישראל שיטענו פירות", (גמ' כתובות שם). כשיבוא משיח כולם יחזרו בתשובה, והאנשים שהיו 'איני סרק', יטענו פירות והיו תלמידי חכמים.

מרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א: כפי הנראה אנחנו עומדים כבר עכשיו ב"דורו של משיח", ובעזרת ה' נתראה שוב פעם בביאת משיח צדקינו שיבוא במהרה, ואז יתקיים בנו הפסוק "בשוב ה' את שיבת ציון ציון היינו כחולמים" - נראה שכל העולם שהיינו חיים בו עד ביאת משיח צדקינו, הוא רק בגדר חלום.

א גוט יאר און א גטוען יום טוב.

מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א: א גוט יאר און א גטוען יום טוב, וברכה והצלחה לשיבה בירושלים.

דבר העורך

טעם העונש בעוה"ז

תלמידי רבי עקיבא נענשו כאן בעולם, על שלא נהגו כבוד זה בזה מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטינמן שליט"א למד מכאן, עד כמה חמור עוון בין אדם לחבירו וביזוי תלמידי חכמים, עד שאין ממתנינים עם העונש לעוה"ב, אלא מענישים כבר כאן בעוה"ז. כאשר הביאו את הדברים קמיה רבינו שליט"א אמר כי הדבר אמת, וטעמו מכיון שכאשר חוטאים בעוון שבין אדם למקום, הרי החטא הוא כלפי מעלה, ובהתאם לכך גם העונש ניתן בעולם האמת, אולם חטא שבין אדם לחבירו, הוא כאן בעוה"ז, ועל כן העונש ניתן אף הוא כאן בעולם.

על הקפדתו וזהירותו של רבינו שליט"א בענינים שבין אדם לחבירו ישנם סיפורים רבים, ולחיזוק הדברים הבאנו בגליון השבוע כמה מעשים בענינים

אלו, (מתוך הספר מנחת תודה)

רבינו משכים כל בוקר ללמוד הגמ' [החובות שרגיל ללמוד יום יום] ובדרך כלל נשאר לו דפים שלא הספיק עד התפילה, וכיון שיורד לתפילה מוקדם, לומד בכמה דקות שקודם התפילה כמה שמספיק, ויש יהודי מבוגר, שיושב ע"י רבינו שמכין קבוע הגמ' שאוחז בה רבינו, ולוקח הגמ' כשמתחילים התפילה ומחזיר לארון. והנה פעם אחת רבינו למד מסכת שלפי הסדר עוד לא אמור לאוחז שם, ולשאלה איך הגיע כבר לשם [וכידוע לומד לפי סדר הש"ס] והשיב שהיהודי המבוגר שמגיש לו כל בוקר הגמרא, הגיש לו בטעות מסכת זו כי כבר חשב שאוחז שם, וכיון שלא רצה רבינו להטריחו, התחיל ללמוד מסכת זו [ואח"כ השלים המסכת הקודמת].

בכרכת שנת 808

יצחק שיער 8167816 (ב"ב)

מקניני התורה במיעוט תענוג

בעמדנו סמוך לחג השבועות חג מתן תורה והרי כל בני התורה כולם עסוקים בקניני התורה כי כידוע בלא מעשה קנין לא קונים קנין, ואחד מקניני התורה הוא במיעוט תענוג נכתוב קצת בנושא הזה בהנהגתו של רבינו שליט"א.

אחד מבאי ביתו של רבינו נכנס פעם אחת לאחר שרבינו גמר את סעודתו והנה הוא רואה כי רבינו מוטרד מאוד, לשאלתו אמר לו רבינו כי הוא מנסה להיזכר מה הוא אכל כי הגישו לו אוכל וקודם שבידך יצאו מהבית והוא לא יודע מה הוא אכל ומה הוא צריך לברך ברכה אחרונה, רבינו ניסה להיזכר ללא הועיל לא היה ברירה עד שאיתרו את המגיש של האוכל ואז נחה דעתו של רבינו, חוסר הענין באוכל ושקיעות בתורה יצרו את התוצאה המושלמת כי רבינו שליט"א אינו מודע למה שהוא אוכל.

כתב מרן החזו"א זלה"ה בקובץ איגרות [חלק א' איגרת כ'] אם בטומאת הגוף יש ראשון לטומאה ויש אב הטומאה ויש אבי אבות הטומאה בטומאת הנפש של מילוי התאוה באכילת תענוג מתאחד ראשון לטומאה ואב הטומאה ואבי אבות הטומאה דבר זה הוא מהשפלים מאוד מעכבים את הלימוד וכדאמרו במדרש עד שאדם מתפלל שיכנסו ד'ת לתוך גופו יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו, רבינו שכל ימיו צועד בדרכו של מרן זלה"ה אינו נצרך להתעסק בנושא הזה כי הוא מלא סיפוק ועונג אמיתי ולמה יחפש סיפוקים אחרים שאין בהם ממש, וזה מה שנוגע לנו כי חשוב שנדע כי בכוח עמל התורה לתת ללומד עונג אציל ומרומם עד שאין צורך בשום הנאה אחרת.

הרבנית סיפרה כי בתקופה הראשונה פעם הגישה לו לאכול לחם ותבשיל, לאחר שאכל את הלחם לא שם לב כי התבשיל לא נאכל על ידו ומיד הוא אמר לרבנית התבשיל היה טעים מאוד ואז הרבנית שמה לב כי הוא לא אכל בכלל את התבשיל אמרה לו הרבנית בטח הרמב"ם שחשבת עליו היה טעים מאוד אבל את התבשיל לא אכלת עדיין אז היא שמה לב כי הוא לא רואה ויודע מה הוא אוכל.

כידוע כי בדורנו כל האידיאולוגיות מתו ונשאר רק דבר אחד והוא רדיפת התענוגים שנקרא בלשונו להנות מהחיים, נכון ודאי זה צורך של האדם להנות כלשון המסילת ישרים האדם לא נברא אלא להתענג רק בתוספת קטנה של שתי מילים על השם אל תתפתה לחפש חיקויים זולים ולא אמינים, לך למקור קח הנאה אמיתית שממלאת אותך באמת וממילא לא יחסר לך הנאות אחרות.

אמר לי פלוני, בדור שלנו אי אפשר לדבר על כאלה מושגים כי בחורים צעירים ינסו לחקות וזה לא תמיד נכון, התשובה היא אדרבה כל בחור צעיר שיצליח לקבל הנאה מתלמודו עד כדי שביעה נפלאה מאוד זה הדרך לכו בה, כן וכן, גם לדורנו זה הדבר היחיד שיכול לתת לאנשים סיפוק אמיתי, ויתירה מכך יש נקודה מאוד בולטת אצל רבינו שליט"א כי רבינו שליט"א אדם מאוד שמח והרי הוא נמנע לחלוטין מכל הנאה מדוע זה לא מעציב אותו, אבל התשובה האמיתית כי באמת התורה ממלאה את האדם בעונג אמיתי בשמחה פנימית זה מומלץ לכל אחד באחריות מלאה.

כמה הנהגות ומעשים בעניני שבין אדם לחבירו

ידוע גודל זהירותו של רבינו שלא לפגוע ביהודי.

ראיתי פעם את רבינו שחיפש אחד למסור לו כספי צדקה שניתנו עבורו. ומצאו תוך כדי נסיעה ברח' רשב"ם, ואמר לו שצריך למסור לו דבר מה, [שלא בפני אחרים] אבל רצה שלא לביישו בזמן שמעביר לו מעטפת הצדקה. המתין בשתיקה, מיד כל יושבי הרכב הבינו ויצאו מהרכב, והושיבו במקום של הנהג, ועד שלא ראה שהרכב סגור ואיש לא נמצא, לא מסר לו הדבר.

וכן ראיתי כמה פעמים גם בביתו שרוצה למסור דבר מה, ולא רוצה שהמקבל ירגיש לא נעים, ממתין עד שכולם יצאו מהחדר, [וגם זה לא אומר בפ' שיצאו רק אומר בקול הא אני צריך אותך, כדי שיבינו כולם לצאת מהחדר], ואז דואג לסגור החדר מכל הצדדים, ומוסר הדבר שרצה למסור.

ספר אחד, שבילדותו רצה לשאול שאלה קמי רבינו, [לפני מעריב במוצאי שבת] ואדם מבוגר דחפו לשאול קודם, והלך, לאחר מעריב שעמד בין קבוצת ילדים, הרגיש טפיחה על הגב, ונדהם לראות את רבינו, ושאלו מה רצית לשאול.

וכן סיפר עד נאמן שהוא צלם במקצוע ובא לצלם את רבינו אופה מצות, ואחד האחראים במקום רגז מאוד על הצלם שהוא מפריע, אח"כ ניגש רבינו לצלם ואמר, אל תבהל מצעקות, לפעמים אנשים מתרגזים יותר מדאי.

סיפר רבינו. לאחר שבת הגדולה התארסה עם בן רבינו הגרא"ל שטיינמן שליט"א הלכתי לומר לו 'גוט יו"ט'. זה היה בראש השנה, באמצע הדרך התחרטתי. אמרתי בליבי, אם אני יבוא הוא גם יבוא אח"כ אלי, וזה כבר טרחה עבורו. ולא רציתי להטריח.

מה נפלא ומה נהדר לראות את המחזה המיוחד, כשמגיע יהודי קשיש פשוט (שאינו תלמיד חכם) ורבינו אומר לו בסבלנות וחביבה (אף שאינו מכיר) תשב! (ואף שרבינו בדרך כלל בקבלת קהל ממחר לגמור וכידוע) והלה יושב ורבינו שואל לו מה נשמע והלה מספר שכואב לו כאן וכאן (וכדרך רוב הזקנים) ורבינו בסבלנות מברך אותו שוב ושוב ברפואה שלמה, ואח"כ הלה מבקש ברכה שצאצאיו יתחתנו ושלזה יהיה פרנסה ושאשתו תהיה בריאה וכו' ורבינו מברכו שוב ושוב מכבדו מאד, אף שאין מכירו כלל ואף שהוא לא זקן תלמיד חכם.

פעם כשבירכו ברכת המזון, קם רבינו ונתן ברכון לאחד הבחורים שהתארח אצלו, ולאחר ברכת המזון שאלו אחד, וכי כ"כ מקפיד רבינו שיברכו דוקא מתוך ברכון? אמר לו רבינו, ראיתי שחילקו לכולם ברכון ולו לא חילקו, חששתי שהוא יפגע, לכך קמתי לתת לו.

פעם נצרך רבינו שאסייע לו בדבר מה, וראיתי שממתין, שאלתי לו על כך, אמר רבינו שרואה שילדי נמצאים כאן בחדר, וממתין שיצאו מהחדר שזה לא דרך ארץ שיראו איך שאביהם משרת אותי.

לקבלת הגליון ניתן לשלוח בקשה במייל: 0573145900@okmail.co.il או בפקס: 077-2092005

נשמח לקבל הערות והארות וכן עובדות ושו"ת מרבינו

להנצחות ולתרומות: 053-3145900 כתובת: ר' יהודה הנשיא 52 בני-ברק